

Procvičení koncovek přídavných jmen

Metodika práce	
<i>Ročník a předmět</i>	5. ročník, Český jazyk
Učivo / cíl hodiny	
Koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých	
Procvičování i ostatních jevů uvedených v daném diktátu	
Způsob využití počítače	
Doplňkový nástroj k procvičování a závěrečnému zkoušení.	
Jak využít?	
Ideální pro skupinu dětí v dělené třídě. Možno použít dle počtu počítačů i v běžné třídě	
Použitý software.	
“Terasoft Český jazyk 4 Pravopisná cvičení” od Terasoftu ,	
Možno použít ještě Terasoft diktáty	
Potřebný hardware	
a) Počítačová učebna s nainstalovaným a funkčním, námi používaným programem	
<i>Časová dotace</i>	Vyučovací hodina

Naše představa

Naše představa je v tom, že procvičíme u dětí námi určený jev. Terasoft Český jazyk 4 Pravopisná cvičení nabízí procvičování všech pravopisných jevů probíraných od 2. do 9. ročníku ZŠ.

(Možno použít i Terasoft Diktáty, nebo jiný program umožňující doplňování.)

Pracovně jsme si hodinu nazvali „běhací diktát“. Procvičíme nejen probíraný pravopisný jev, ale také zapojíme paměť při autodiktátu.

Proč: Jako pomůcka dětem, které neumějí správně doplnit daný jev, slouží nápověda, kterou jsme rozstříhanou z jednotlivých vět našeho cvičení rozvěsili po chodbě v blízkosti učebny.

Co tím sledujeme: Dítě, které nezná zadaný jev, musí vstát od počítače (od papíru) a najít daný jev na chodbě, zapamatovat si jej a správně doplnit do cvičení, a to buď v počítači nebo ve vytištěném diktátu.

Máme vyzkoušeno, že děti si touto trochu zábavnou formou více zapamatují, ale hlavně nemají pocit, že píšou diktát, ze kterého mají všichni strach. Navíc si skutečně cvičí paměť – známe případy, že dítě se na počátku trénování „běhacího diktátu“ muselo i několikrát vrátit, aby si zapamatovalo, co má psát. Po čase trénování se paměť zlepšila, nikdo se nemusí vracet a pamatuje si, jak co správně psát. Platí to i v případě dosud neprobíraných gramatických jevů. Zvláště vhodné u dětí s poruchou soustředěnosti.

Celá vyučovací hodina je nasměrována na práci ve dvou skupinách, a to 1.) za pomoci počítače a 2.) vyplňováním připraveného vytištěného diktátu. Obě skupiny splní oba úkoly a v jejich plnění se vystřídají.

Činnosti učitele při přípravě na hodinu

- určím si jev, který chci procvičit (**Koncovky přídavných jmen měkkých a tvrdých**)
- v počítačové učebně (nebo v místnosti vyčleněné pro přípravu učitelů) se přihlásím do svého profilu na počítači
- pustím si program Terasoft Český jazyk 4 (Start- Všechny programy- čeština – český jazyk4 - český jazyk4)
- zvolím tisk

- vyberu požadované cvičení

- vytisknu cvičení (**nedoplněné**), stačí jednou, pak si nechám zkopírovat
- zmáčknou tlačítko Otevřít v textovém editoru (doplněno)

Pravý včelí med je velmi zdravý.

Mezi dozrálým obilím se červenaly vlčí máky.

Hladoví vlci se toulali celou zimu kolem lidských příbytků

Na jaře se vracejí z teplých krajin zpěvaví ptáci.

Malí chlapci si po dešti stavěli na potoce hráze.

Některý hmyz je užitečný, některý škodlivý.

Rybí tuk dětem nechutná.

Zvlášť pečlivě se starala o nový růžový keř.

Jásavý kosí zpěv vítal jaro.

Krokodýlí kůže jsou ceněnou surovinou.
Na kopci za vesnicí se rozkládá rozsáhlý borový les.

- toto cvičení vytiskni a rozstříhej na jednotlivé věty
- Zopakuj si ještě jednou, jak program děti spustí Start- všechny programy – čeština – Český jazyk 4 – český jazyk 4. stiskneš procvičování a pokračuješ dle obrázku

- vyzkoušíš si doplnit diktát

Nezapomeň:

- musíš si namnožit vytištěný diktát na počet žáků
- musíš si vytisknout i závěrečný diktát (příloha číslo 4)
- musíš vytisknout a rozstříhat vyplněný diktát ve Wordu
- promysli si rozdělení třídy na odpovídající pracovní skupiny

Činnosti učitele při hodině	Časový plán
<p>Rozvěšení nápovědy na chodbě v blízkosti učebny Zahájení výuky rozdělením dětí na dvě skupiny <u>1. skupina</u> Přihlášení se k počítačům, spuštění programu dle předchozí metodiky <u>2. skupina</u> Rozdání diktátů k vyplňování</p>	<p>Před hodinou 5 minut</p>
<p><u>Práce dle zadání</u> 1. skupina vyplňuje diktát ve spuštěném programu (Doporučuji tento diktát rychlými a chytrými dětmi i několikrát zopakovat) 2. skupina vyplňuje diktát v předtištěném textu (obě skupiny, pokud nevědí, jak se daný jev píše, mohou použít nápovědu rozvěšenou na chodbě. 2. skupina může po napsání diktátu tento porovnat s nápovědou a opravit si chyby.)</p>	<p>Podle složitosti procvičovaného jevu 10 – 15 minut</p>
<p>Po 10 až 15 minutách prostrídá skupiny mezi sebou a sleduje jejich práci,</p>	
<p><u>Práce dle zadání s prostrídanými skupinami</u></p>	<p>10 – 15 minut</p>
<p><u>Závěrečný test po skupinách</u> 1. skupina zpracovává test ve stejném programu a na stejném cvičení, které procvičovala v předchozí části 2. skupina vyplňuje kratičké cvičení předem vytištěné (možno si zpracovat doplňovací cvičení, které používá podobné jevy v jako v procvičovaném příkladě, nebo je možné použít část podobného cvičení z použitého programu v počítači.) Vzhledem k tomu, že žáci vyplňují cvičení na počítači velmi rychle, není dobré pro druhou skupinu dát na vyplňování dlouhé cvičení, ale asi 1/2 nabízených vět z některého cvičení v programu)</p> <p>I při samotném testu mohou děti používat nápovědu na chodbě, ale za dvě použití je jím odpočítán jeden bod</p>	<p>5 – 7 minut</p>
<p>Po napsání testu se skupiny prostrídají</p>	<p>5- 7 minut</p>
<p>Zapisuje si dosažené výsledky do připravené tabulky (Příloha číslo 3)</p>	<p>5 minut</p>
<p>Ukončení a částečné vyhodnocení hodiny Konečné vyhodnocení hodiny provést na základě dosažených výsledků z počítačového testu a výsledku opraveného krátkého cvičení na procvičování</p>	

Hodnocení hodiny

Cíl hodiny byl splněn. Práce proběhla tak, jak jsme si ji představovali, žáci se v klidu soustředili na práci, nenastaly žádné obtíže. Podle výsledků závěrečného testu se dá soudit, že dané pravopisné jevy byly důkladně procvičeny, protože všichni žáci splnili úkol na hodnocení známkou 1, jen v jednom případě – velice těžká forma dyslexie, kdy se žákyni i musí předčítat text – bylo chyb více, přesto zvládla na hodnocení známkou 2.

Tato třída byla v září sloučena s mikrotřídou pro děti s poruchou učení – je jich tu 8 - , podobnou činnost provádíme pravidelně a velice se mi osvědčuje. Obtíže s pravopisem se daří odstraňovat.

Běžací diktát je velice vhodný pro cvičení paměti. Běžně se provádí tak, že několik verzí diktátu visí na chodbě. Děti pracují ve dvojicích – jeden píše, druhý mu diktuje – pro text si musí doběhnout na chodbu. Může diktovat i správné tvary slov se všemi gramatickými záludnostmi. Aktivitu si žáci mohou libovolně vystřídat. Zpočátku takové cvičení vůbec není snadné, paměť a pozornost často vypadává. Teprve zkušenostmi se děti dopracují k dokonalosti. Diktát si zkontrolují a opraví sami, učitel jen zhodnotí, kdo už si paměť a pozornost procvičil, není třeba známkovat. Tím se i odstraňuje strach ze psaní diktátů.

Příloha č.1

Al_ k nás v_ tal vesel_ m štěkotem.

Prav_ včel_ med je velm_ zdrav_ .

Mez_ dozrál_ m ob_ l_ m se červenal_ vlčí máky.

Hladov_ vlci se toulal_ celou z_ mu kolem l_ dských příb_ tků

Na jaře se vracejí_ tepl_ ch krajin zp_ vav_ ptáci.

Mal_ chlapci si po dešti stavěl_ na potoce hráze.

Některý hm_ z je užitečný, některý škodl_ v_ .

Ryb_ tuk dětem nechutná.

Zvlášť pečliv_ se starala o nov_ růžov_ keř.

Jásav_ kos_ zp_ v v_ tal jaro.

Krokodýl_ kůže jsou ceněnou surov_ nou.

Na kopci za vesnicí se ro_ kládá rozsáhl_ borov_ les.

Al_ k nás v_ tal vesel_ m štěkotem.

Prav_ včel_ med je velm_ zdrav_ .

Mez_ dozrál_ m ob_ l_ m se červenal_ vlčí máky.

Hladov_ vlci se toulal_ celou z_ mu kolem l_ dských příb_ tků

Na jaře se vracejí_ tepl_ ch krajin zp_ vav_ ptáci.

Mal_ chlapci si po dešti stavěl_ na potoce hráze.

Některý hm_ z je užitečný, některý škodl_ v_.

Ryb_ tuk dětem nechutná.

Zvlášť pečliv_ se starala o nov_ růžov_ keř.

Jásav_ kos_ zp_ v v_ tal jaro.

Krokodýl_ kůže jsou ceněnou surov_ nou.

Na kopci za vesnicí se ro_ kládá rozsáhl_ borov_ les.

Příloha č.2

Alík nás vítal veselým štěkotem.

Pravý včelí med je velmi zdravý.

Mezi dozrálým obilím se červenaly vlčí máky.

Hladoví vlci se toulali celou zimu kolem lidských příbytků

Na jaře se vracejí z teplých krajin zpěvaví ptáci.

Malí chlapci si po dešti stavěli na potoce hráze.

Některý hmyz je užitečný, některý škodlivý.

Rybí tuk dětem nechutná.

Zvlášť pečlivě se starala o nový růžový keř.

Jásavý kosí zpěv vítal jaro.

Krokodýlí kůže jsou ceněnou surovinou.

Na kopci za vesnicí se rozkládá rozsáhlý borový les.

Příloha č.4

__ ciz__m__ l__dm__ se nedávej do řeči.

__ prázdninam__ jsme se ro__loučil__
táborov__m

ohněm.

V__soko nad ohniv__m__ plameny setřepetal__
můry.

Na stole stála váza se __vadl__m__
kopretinam__.

Ps__v__rnost je příslovečná.

__ rákos__ b__lo sl__šet klapání čap__ch
zobáků.

Ten chlé__ je už okoral__.